

"IKKE VED MAGT OG IKKE VED STYRKE, MEN VED MIN ÅND, SIGER HÆRSKARERS HERRE"

Kirker protesterer imod jagt på råstoffer

Politiske ønsker om råstofudvinding påvirker kirker flere steder i Danmark. Protest ved kirke på Mors er nu havnet hos miljø- og fødevareministeren

AF CHRISTIAN BIRK

birk@k.dk

Hvilket hensyn vejer tungest? Et nordjysk firmas ønske om at producere kattegrus eller de kulturhistoriske forhold ved middelalderkirken Sundby Kirke i landskabet Mosebjerg på Mors?

Spørgsmålet har været debatteret på livet løs i Nordjylland i årevis. Først fordi Region Nordjylland ønskede at grave efter bjergarten moler, der bruges til blandt andet kattegrus, nær kirken. Derefter fordi omfattende protester fra kirken og borgere satte en midlertidig stopper for udgravningen. Og nu igen, da Naturstyrelsen under Miljø-

og Fødevareministeret med en ny indsigelse imod byggestopet har åbnet for et ryk-ind af tunge maskiner og udgravninger ved Mosebjerg og kirken på Mors.

Men den indsigelse forstår Inger Saaby, menighedsrådsformand for Sundby Kirke, ikke noget af. Den er tværtimod dybt problematisk, mener hun:

"Kirken ligger ud til et meget smukt område, Mosebjerg, og vi har ansvar for, at der ikke laves skade på kirkens omgivelser. Men både udsynet fra og udsigten til kirken vil blive skadet, hvis firmaet Damolin får tilladelse til at udvinde moler omkring kirken. Jeg forstår ikke, hvor-

Hvorfor udgrave et råstof til kattegrus, når der har været så mange protester fra borgere og kirken imod det?

MARIA REUMERT GJERDING, MILJØORDFØRER FOR ENHEDSLISTEN

for det kan være en statslig interesse, at der udvindes råstoffer til dyrestreelse og lignende i det område," siger Inger Saaby.

Hun har fået opbakning til

protesten fra Aalborg Stift, der som statslig myndighed kan gøre indsigelser mod lokale byggerier.

"Der skal ikke megen forstyrrelse til for at ødelægge den beskedne kirkes samspil med limfjordslandskabet. Udførelsen af molerindvinding i Mosebjerg-området vil fuldstændigt ødelægge det unikke samspil mellem kultur og landskab," har Aalborg Stift skrevet i et høringssvar.

Også stifter i andre dele af landet har protesteret imod råstofudvinding ved kirken.

Sagen fra Mosebjerg i Nordjylland er nu endt på Miljø- og Fødevareministeriets og minister Esben Lunde Larsens (V) bord, da Enhedsli-

stens miljøordfører, Maria Reumert Gjerding, har spurgt ind til kirkesagen.

"Hvorfor udgrave et råstof til kattegrus, når der har været så mange lokale protester fra borgere og kirken imod det," spørger Maria Reumert Gjerding retorisk.

Det er ikke kun omkring

Mosebjerg, at kirkelige institutioner protesterer imod ønsket om at udvinde råstoffer. Det samme gør sig gældende i Ribe Stift, der har gjort indsigelse imod at udvinde råstoffer ved Veerst Kirke ved Vejen. Også de kongelige bygningsinspektører for Roskilde Stift og Lolland-Falsters Stift har skriftligt udtrykt be-

kymring over de gener, som eventuel råstofudvinding kan få for lokale kirker.

"Set fra kirkerne og kirkegårdenes perspektiv kan råstofudgravninger få endegyldig betydning for kulturlandskabet," har Jens Bertelsen, kongelig bygningsinspektør, skrevet til Lolland-Falsters Stift.

Når folkekirken blandes ind i disse sager, skyldes det, at landets kirker er spredt ud over hele Danmark, forklarer lektor Brian Arly Jacobsen, som forsker i religion og lokalpolitik ved Københavns Universitet.

"Det betyder, at det ofte er fra kirken, at man oplever disse problemer, når der er et

ønske om at udvinde råstoffer og fundamentalt ændre landskabet. Man kan sige, at kirken bliver samlingspunkt for den lokale modstand, der kan være imod råstofudvindingen," siger han og henviser til, at stifterne kan gøre indsigelse, hvis der planlægges byggerier inden for kirkebeskyttelseszonen, som ligger 300 meter fra alle kirker.

Brian Arly Jacobsen ser de nævnte sager som udtryk for, at kommuner og regioner er blevet mindre opmærksomme på landskaber og bebyggelse lokalt som følge af den omfattende centralisering, der blev en udløber af kommunalreformen fra 2007.

Tilbage i Nordjylland sidder borgmester Hans Ejner Bertelsen (V) fra Morsø Kommune stadig med et håb om, at Damolin får tilladelse til at grave i Mosebjerg ved Sundby Kirke.

"Det er vigtigt for os at bevare arbejdspladserne, og Damolin har haft graverettighederne fra gammel tid. Men på den måde, som moleret udvindes, respekterer vi også kirken og de øvrige værdier, vi skal beskytte," siger Hans Ejner Bertelsen.

Kristeligt Dagblad har været i kontakt med Miljø- og Fødevareministeriet, men ministeriet oplyser, at Esben Lunde Larsen holder ferie.